

VAD FOLKET BYGGDE

EN FÖRSAMLING BYGGS

Missionsförsamlingens historia har sin upprinnelse i en inomkyrklig andlig väckelse i Folkärna i mitten av 1800-talet. En förgrundsgestalt var ”mor Christina i LissDicka”, Christina Andersdotter och maken Gabriel Matsson, som öppnade sitt hem för andliga sammankomster redan innan det s.k. konventikelplakatet hade avskaffats. Hennes äldsta son Anders Gabrielsson kom att bli en de ledande personerna i den blivande missionsföreningen.

Socialt hjälparbete var en angelägenhet av stora mått, inte minst under nödåren på 1850 och 60-talet. För detta ändamål bildades före år 1868 Sydöstra Dalarnes Nödhjälpsförening inom Folkärna, Grytnäs, By och Möklinta socknar med från början ca 60 medlemmar. Nödhjälpsföreningen, som hade både troende och icke troende medlemmar, blev även en missionsförening som bedrev söndagsskola och predikoverksamhet. Nödhjälpsföreningen upplöstes år 1879. Enligt föreningens protokollsbok fanns missionsföreningen kvar, och leddes av en styrelse med Anders Gabrielsson som ordförande. Under två år ägde ett samarbete rum mellan Folkärna och By genom att man hade en gemensam predikant. Efter P. P. Waldenströms besök i Folkärna kyrka år 1876 eller 1877 bildades även en s.k. fri nattvardsförening.

Efter en tid av ”organisatorisk oreda” och till följd av en kraftig väckelse i bygden 1881-82, kallades medlemmarna i missionsföreningen till ett möte i Lunds missionshus den 12 april 1882 ”för att åstadkomma en förening eller församling som mera överensstämde med Guds ord och motsvarade behovet” (ur församlingens 50-årskrift). Detta datum bildades Folkärna Missionsförening, som från början anslöts till Svenska Missionsförbundet. Föreningen var indelad i åtta kretsar: Fors, Dicka, Jularbo, Jäder, Lejde, Rävbo, Korskrogen och Östanberg. År 1884 bildades en egen krets i Krylbo, då samhället vuxit kraftigt till följd av jämvägens utbyggnad.

Missionsföreningen bytte namn till Folkärna Missionsförsamling år 1924 och till Fors Missionsförsamling år 2004.

DE FÖRSTA MISSIONSHUSEN

Under väckelsen på 1860-70-talet hölls möten i de gårdar där de kringresande predikanterna fick nattlogi. Under somrarna hölls ofta möten ute i det fria. I församlingens tidiga handlingar omtalas en samlingslokal i Fors benämnd ”Missionsgården”, som såldes på auktion år 1874. Strax därefter hölls ett missionsmöte i Lund, då en första insamling gjordes till en bönhusbyggnad. Tomt hade tidigare skänkts för ändamålet.

Redan år 1875 stod Lunds missionshus färdigt, efter ett års byggande med hjälp av skänkt nytt timmer och timmer från rivna byggnader i Kårbo, Bäsinge, Ångermansbo och Nykrogen. Invigning skedde hösten 1876, då inredningen färdigställdes.

Nästa missionshus byggdes i Korskrogen år 1879, med grund av slaggsten från de nyuppförda masugnarna i Avesta. Missionsvännerna i Korskrogen och Bäsinge hade lång väg till Lund och ville starta en egen förening och lämnade därför Folkärna Missionsförening år 1900.

År 1896 byggdes ett missionshus i Krylbo av kretsens medlemmar själva och kom redan från början att tillhöra Krylbo Missionsförening.

I norra Folkärna var i flera år rum upplåtet för sammankomster och missionsmöten hos A.J. Jansson i Fors och hos Anders Gabrielsson i Lilla Dicka. En tomt inköptes och vintern 1893 påbörjades byggandet av Fors missionshus på initiativ och bekostnad av A.J. Jansson och Anders Gabrielsson. Missionsföreningen övertog och färdigställde missionshuset, som invigdes år 1895. Samme Anders Gabrielsson, som senare flyttade till

Stora Dicka började på eget initiativ bygga ett missionshus intill sitt hem, vilket stod färdigt år 1904. Senare överlämnades det som gåva till föreningen. Dicka missionshus utnyttjades regelbundet fram till mitten av 1960-talet, bl a för söndagsskola och juniorverksamhet. Huset såldes till en privatperson år 1977.

Lunds Missionshus fick elektrisk belysning år 1919 och genomgick en omfattande upprustning år 1928, då bl a de ursprungliga läktarna på långsidorna togs bort, ett kök inrättades och lilla salen utökades. Missionshuset utnyttjades väl fram till mitten av 1960-talet, bl a för söndagsskola, syföreningsmöten och vissa söndagsgudstjänster. Vid församlingens 100-årsjubileum år 1982 hölls den sista gudstjänsten i missionshuset. År 1987 såldes huset till en privatperson, då församlingens verksamhet alltmer koncentrerats till Fors.

Dicka missionshus

Lunds missionshus

FORS MISSIONSHUS

Fors missionshus, som nu är församlingens enda kvarvarande missionshus, har genomgått flera omfattande reparationer och ombyggnader. Ursprungligen hade huset en ingång på norra kortsidan och en hög estrad mot söder, med en liten sal bakom. I en mindre tillbyggnad mot baksidan fanns ett serveringskök och på övre våningen en liten bostad med rum och kök för vaktmästare med ingång från baksidan.

År 1947 vidtogs en omfattande ombyggnad, då ingången flyttades till östra långsidan och en ny lägre estrad byggdes till en del i ett utbyggt burspråk mot norr. En ny värmekamin för fotogen installerades.

En undersökning av missionshuset år 1957 visar att golv och bjälkar är angripna av fukt. En byggnadskommitté tillsattes som även aktualiserade behovet av utökad vaktmästarbostad och ombyggnad av avloppssystemet. Under påföljande år insamlades ”löftesoffer för byggnadskassan”, och arbetena kunde påbörjas år 1959. Med tanke på den omfattande ungdomsgrupp som fanns i församlingen vid denna tid beslöt man även att uppföra en ungdomsvåning genom att gräva ur källarlokalerna under huset. Detta blev ett besvärligt arbete, då betydande mängder berg måste sprängas ut under huset och bergmassorna forslas ut. Två stora samlingshallar, ett samtalsrum, hobbyrum och pentry samt erforderliga förråd rymdes i källarvåningen. Samtidigt försågs huset med centralvärme från ett nyuppfört pannrum och en tillbyggnad rymde vaktmästarbostad med 2 rum och kök i övre våningen.

I den ombyggda estraden, som nu hade sänkts ytterligare, fanns en dopgrav infälld. Utvändigt bekläddes väggarna med 50-talets moderna byggmaterial "eternitplattor", som ansågs vara underhållsfria under överskådlig tid. I slutet av 1960-talet insattes en järnbalk som bäring för kyrkgolvet, så att de två samlingshallarna kunde slås samman till en stor serveringslokal, men ändå åtskiljas genom en vikvägg.

År 1973 inköptes nya bänkar för 72 sittplatser till kyrksalen. Den första högtalaranläggningen anskaffades år 1974 som komplettering till den redan befintliga hörselslingan och telefonledningen för att kunna lyssna på gudstjänsterna i Framnäs ålderdomshem.

I samband med Fors samhälles expansion i mitten av 1970-talet genom kartongfabrikens utbyggnad diskuterades hur församlingen bäst skulle kunna fungera i bygden. Samtidigt genomförde kommunen en planändring, som om den genomfördes väsentligt skulle begränsa missionskyrkans möjligheter till expansion. (Den beslutade byggnadsplanen drogs tillbaka under 1990-talet) Missionsföreståndare Gösta Hedberg diskuterade framtidsfrågor med styrelsen och ungdomsrådet i februari 1976, och vid ett besök av missionssekreterare Lars Lindberg och distriktsföreståndare Torsten Orehag i februari 1978 rekommenderade de församlingen att bygga en ny mer ändamålsenlig kyrka.

Församlingen genomförde gruppsamtal om framtidsfrågor år 1979, vilka resulterade i att nybyggnadstanken förkastades. Vid årsmötet 1980 tillsattes en "arbetsgrupp för lokalfrågor" att utreda olika alternativ för om- och tillbyggnad av nuvarande lokaler. Arbetsgruppen analyserade olika alternativ mycket noggrant (dokumentation finns), men fann inget av alternativen vara tillräckligt attraktivt för att rekommendera ett genomförande. Församlingens beslut blev därför att tills vidare fräscha upp nuvarande lokaler, vilket planerades inför församlingens 100 årsjubileum år 1982. Detta kunde dock endast utföras utvändigt i tid, genom att eternitplattorna på väggarna ersattes med träpanel och det gamla takteget ersattes med korrugerad plastbelagd plåt år 1981.

År 1983 genomfördes en invändig reparation med bröstningspanel på väggarna och målning och tapetsering, med färgsättning av Börje Wähleman från Uppbo i Hedemora. Nya räckan med svarvade stolpar vid estraden, samt ny talarstol och nytt nattvardsbord hade tillverkats av Harry Edman, Bäsinge. Nya armaturer anskaffades och den gamla fondtavlan från Dicka missionshus föreställande den "gode herden" sattes upp bakom altaret.

Uppvärmning av missionskyrkan hade sedan ombyggnaden 1961 skett med eldningsolja. Församlingen utnyttjade möjligheterna till energibidrag, som samhället erbjöd under 1980-talet, genom att tilläggsisolera vindsbjälklaget.

Genomförda åtgärder minskade energiförbrukningen, men medförde ändå att en betydande del av församlingens årliga driftkostnader från och med 2000-talet utgjordes av uppvärmningskostnader. Beslut togs därför år 2004 att installera en bergvärmepump. Ett hål borrades drygt 130 meter ner i berget intill pannrummet, varifrån värme numera tas till uppvärmning av lokalerna. Uppvärmningskostnaderna har därmed kunnat mer än halveras jämfört med tidigare.

Handikappanpassning av missionskyrkans lokaler hade diskuterats vid flera tillfällen från och med 1980-talet. Olika lösningar skisserades och förkastades, då någon tilltalande lösning inte såg ut att vara genomförbar.

Byggnadsarbetare hösten 2006

Nödvändigheten blev dock allt mer uppenbar och resulterade i beslut att installera en handikapphiss på baksidan och en handikapptoilet i källarplanet. Detta krävde att nya ingångar till källare och bottenvåning flyttades. Dessa arbeten, tillsammans med ny dränering och fuktskydd av källarväggarna genomfördes huvudsakligen av en handfull församlingsmedlemmar under åren 2004 och 2006.

PASTORSBOSTADEN

År 1930 inköpte församlingen ett bostadshus i Fors i närheten av missionshuset att användas som pastorsbostad. Efter en mindre upprustning invigdes huset för sitt ändamål år 1931. Huset värmdes från början med ved i kökspis och kakelugnar, och senare med fotogenkaminer och kakelugnar. (?)

En större om- och tillbyggnad av huset genomfördes inför anställningen av Nils Tegmyr som pastor år 1965. Då installerades centralvärme med oljeeldning med pannrum, tvättstuga och garage i en ny tillbyggnad. Ny entré med balkong och ny fasad med tilläggsisolering genomfördes.

Pastorsbostaden i Fors

Under 1970-talet skumisolerades golvbjälklaget för att åtgärda problemen med kalla golv, och under 1980-talet tilläggsisoleras vindsbjälklaget för att minska uppvärmningskostnaderna.

Vaktmästarbostaden utnyttjades som bostad fram till år 1974 när Eva Gustafsson slutade som vaktmästare. Några år senare inreddes den för ungdomsverksamhet, främst söndagsskola och senare för barnpassning under gudstjänsttid

Christer Manngård
ordförande

NÅGRA HÄNDELSER UNDER 25-ÅRSPERIODEN 1982-2007

1982

Församlingen firar 100-årsjubileum i Lund den 12 april.

Sten-Åke Mollmyr slutar sin tjänst i juli. Stefan Klingberg anställs som vakanspastor i Fors och Horndal.

Arne Norman kom hem från Ecuador i december för att få hjälp med specialistvård för en brännskadad pastor.

En tältkampanj genomfördes i Fors med riksevangelist Arnold Sundelid och sångarpastorn Sven Rubensson. Missionsförsamlingarna i Fors, By och Horndal ansvarade för en radiogudstjänst, som sändes i P1 den 11 juli.

1983

En pastorskrets bildas för Fors, By och Horndal, då Hilding Bjälvestrand anställs som pastor. Stefan Klingberg blir ungdomsledare i de tre församlingarna.

En ny verksamhetsform "Träff för daglediga" startar i oktober.

Invändig renovering av missionskyrkan genomförs med nya armaturer, målning och tapetsering efter förslag från Börje Wähleman, Uppbo. Svarvade räcken, altarbord och talarstol utformas av Harry Edman, Bäsinge.

1984

Stefan Klingberg slutar som u-ledare.

Fam. Arne Norman kom hem från Ecuador i juli och Kristina Norman från Kongo i augusti.

Församlingen ansvarade för helgmålsbön vid Folkärna gammelgård i augusti för första gången.

1985

Fam. Arne Norman reste tillbaka till Costa Rica och Ecuador. Dophögtid i Fors med X ungdomar.

1986

Konfirmation med nio elever från Fors-By-Horndal. Mötesserie med riksevangelist Åke Joelsson i november.

1987

Pastor John Hedlund predikade i Fors den 1 februari.

Lunds missionshus såldes.

1988

Pastor Hilding Bjälvestrand avgick med pension i juni. Arne Norman kom hem från Ecuador i juli och anställdes som vakanspastor (50 %) och Tina Hermansson anställdes som u-ledare i pastorskretsen. Kristina Norman avreste till Kongo i augusti.

En begagnad flygel anskaffades till missionskyrkan.

1989

Fam. Arne Norman reste till Costa Rica i juli för arbete bland flyktingar från Nicaragua.

Anna- Lena Nilsson, Sala anställdes som vakanspastor (50 %) i september. Tina Hermansson slutade som u-ledare i december.

Konfirmation med två ungdomar på pingstdagen. Dopförrättning och medlemsintagning av tre ungdomar i juli.

Nya sångboken "Psalmer & sånger" anskaffades.

1990

Robert Söderberg började en ungdomsledartjänst i pastorskretsen i september.

1991

Anna-Lena Nilsson avslutade sin pastorstjänst och Robert Söderberg slutade som u-ledare i juni.

Urban Gustavsson anställdes som pastor i kretsen i juni. Kristina Norman kom hem från Kongo i juli.

1992

I februari insamlades 150 matpaket till Estland.

Fyra ungdomar från Fors konfirmerades på pingstdagen.

1993

Församlingen och SMU samlar in pengar till inköp av solceller, som Arne Norman senare tar med och låter installera i en by i Nicaragua.

1994

Tältmöten anordnades vid Fors Folkets hus på försommaren tillsammans med Avesta Pingstförsamling. Pastor Per-Gunnar Svensson från Siljansnäs talde under en av veckorna.

Eva Gustafsson slutade som vaktmästare. Särskilda vaktmästargrupper infördes.

I oktober överlämnades blommor och en namnlista med avståndstagande från främlingsfientliga handlingar till en invandrarfamilj i Fors, som fått en brandbomb kastad mot sitt hus.

1995

Fam. Arne Norman kom hem från Costa Rica i maj, då Arne behövde läkarbehandling.

Niklas Piensoho besökte Fors i januari för bibelforum med temat "Att lyssna till Guds röst". I februari anordnades en sångkväll med Christina Gunnardo.

En sångövningshelg anordnades i mars med Lars-Erik Larsson från Gävle-Dala-distriktet. I maj medverkade sångarna i en sånggudstjänst i Storvik och i november i ett musikkafé i Järbo.

Ett bokföringsprogram för PC började användas för församlingens resultat- och balansräkning.

1996

Två flickor från Svenska Evangelistmissionen arbetade i Fors från mars till december i samarbete med Avesta Pingstförsamling under mottot "Något för Alla".

En namninsamling mot införandet av alkoholsk genomfördes i november-december och namnlistor skickades till socialministern.

1997

Församlingen, kretssångarna och Nils Tegmyr från Horndal medverkade i en gudstjänst i Folkärna kyrka i januari.

Arne Norman avled den 1 juli. Begravningsgudstjänsten i Fors leddes av pastor Rune Andersson, Enviken och minnesstunden på Sjövik av missionsföreståndare Krister Andersson.

Församlingen deltar i en konstutställning i Arkhyttan med den gamla fondtavlan av Bertil "Bull" Hedlund.

1998

Patrik Bratt från Kumla tillträdde som pastor i Fors med 75 % tjänst. Han är utbildad pastor inom Nybygget – Kristen Samverkan.

I oktober hölls en halv församlingsdag på Sjövik.

1999

Under semestern anordnades gemensamma gudstjänster för Fors och Avesta Ek. församling varannan söndag på resp. ort.

Den nya bibelöversättningen "Bibel 2000" invigdes av pastor Nils Tegmyr vid en gudstjänst med samtidig utställning av gamla biblar.

2000

Kristina Norman arbetade i Kongo bland krigsdrabbade under tre månader i början av året och ytterligare sex månader från oktober.

Sånggruppen "Maná" från Ecuador besökte Fors en kväll i juni (under kyrkokonferensen).

Insamling av skolpaket till Kongo genomfördes under våren och insamling av julpaket till Rumänien under november.

2001

Fem medlemmar deltog i en konferens i Stockholm med temat "En kyrka som berör", anordnad av Willow Creek-Sverige" med Bill Hybels som talare.

Möjlighet finns att fr o m 2001 ge kyrkoavgift till samfund och församlingar. Nio personer har angett missionsförsamlingen som mottagare av kyrkoavgift under detta första år.

150 år med söndagsskolverksamhet i Folkärna uppmärksammas i november.

2002

Patrik Bratt slutade sin tjänst i juli. Pastor Per-Gunnar Svensson från Siljansnäs tillträdde med 75 % tjänst i september.

I juni döptes två ungdomar och togs in som medlemmar i församlingen.

En lördag i oktober inbjöds till en ny verksamhetsform "Mansfrukost", med god tillslutning.

2003

Söndagsfester (kl 16) anordnades fem gånger under året med olika teman.

2004

Församlingen bytte namn till "Fors Missionsförsamling" vid årsmötet. Samtidigt antogs nya stadgar och församlingsordning.

Under hösten inbjöds till en Alpha-kurs i missionskyrkan.

En bergvärmepump installerades under hösten, som ersättning för uppvärmning via oljepanna.

2005

En ny Alpha-kurs och en Beta-kurs startades.

Församlingen deltog i en radiogudstjänst från Sjöviks kapell.

En gemenskapsdag hölls på Sofielund, Sala.

En handikapptolett installerades i källarvåningen.

2006

Riksevangelist Gunnel Noreliusson besökte Fors under våren och deltog bl a i kvinnofrukost.

Två ungdomar från Fors konfirmerades under pingst.

Under hösten genomfördes installation av en handikapphiss, samt dräneringsarbeten och nya ingångar till källare och bottenvåning på baksidan.

2007

Församlingsledningen diskuterade samarbete med kyrkoherden och ordförandena i kyrkofullmäktige och kyrkoråd från Folkärna församling i februari med anledning av överenskommelse om samarbete mellan Svenska Kyrkan och Svenska Missionskyrkan.